

den gaaer ind paa mit Forslag. Herved maa jeg da først bemærke, at en aldeles nøiagtig Beregning over, hvad det vilde koste Staten, er det mig for Tiden aldeles umulig at give; thi deels veed man ikke nøie, hvormange Invalidder der vilde blive tilbage af dem, som endnu ligge paa Lazaretherne, og deels veed man heller ikke i hvilken Grad de forskjelligere ere blevne vanskelige. Endelig kan man hertil føie: at man ikke kan vide om Krigen vil bryde ud igjen, og da kan der komme Flere, ja mange Flere til. Jeg har imidlertid bestræbt mig for at tilvejebringe en tilnærmelsesviis Beregning over, hvormeget de 2 Krigs-Mær, som vi have havt, vilde komme til at koste Staten i Erstatning til Invalidder efter det fremlagte Forslag. Jeg er gaaet flere forskjellige Veie, for at komme til en Sandsynlighed herfor. Det vilde være altfor vidtløftigt, om jeg nøie vilde specificere dette Forhold, men efter den Beregning, hvorved jeg kom til det høieste Resultat, den høieste Erstatning, vilde Summen udgjøre mellem 80 og 90,000 Rbd. Jeg skal senere, dersom det maatte behage Thinget at nedsætte et Udvalg i denne Sag, fremlægge detaillerede Oplysninger om disse Beregninger. Dersom man vil sammenligne denne Sum med hvad Pensionsvæsenet i det Hele taget koster Staten, kunde den vel kaldes ringe; men betragter man den isoleret, kan det aldeles ikke nægtes, at det er en meget betydelig Sum, en Sum, som jeg i Sandhed vilde klympe mig ved at anmode Thinget om at bevilge, og det saa meget mere, som jeg er En af dem, som er kommen her i Thinget med den faste Beslutning, at bidrage Alt, hvad der staaer i min Magt, til enhver fornuftig Nedsættelse i Statens Udgifter. Jeg har derfor gjort mig megen Flid for at finde en Maade, hvorpaa man kunde udrede den Erstatning baade nu og i Fremtiden, uden at det skulde falde Statskassen formeget til Byrde. Og jeg troer at have været heldig nok til at finde en Udvei, hvorved Statskassen vilde blive befriet for alle andre Byrder, end dem, som have været de sædvanlige i Fredstider; det vil sige, det Tilskud, som Staten aarligt har givet til den uheldige Stiftelse, som har bestaaet i Cærnforde, hvilket Tilskud er temmeligt betydeligt. Forresten

skulde det Hele affholdes af det, som hidtil har været anvendt i lignende Tiemed, uden nogen som helst Byrde for Staten. Denne Udvei er, som De have seet, mine Herrer, at angribe nogle af de separate Fonds. Jeg har ved en tidligere Leilighed allerede omtalt disse Fonds, og jeg har allerede gjort opmærksom paa, hvorledes det i finantiel Henseende var uheldigt, at lade mange af dem bestaae for sig; thi de kunde ofte have betydelige Pengemidler, som bleve underlagte en mindre sagkyndig Bestyrelse, der ikke rigtig veed, paa hvad Maade man bedst skal anbringe store Pengemidler, deels fordi der ofte af saadanne særskilte Bestyrelser blive bortodslæde mange smaae Summer til liden Nytte, og deels endelig, fordi derved ofte i irange Tider store Capitaler blive optagne paa enkelte Steder, som kunde være anvendte mere frugtbringende paa andre Maader. Jeg troer, at man i det Hele taget kan sige, at det i finantiel Henseende er en meget sørgelig Stilling, naar der ere mange separate Fonds. Men jeg anerkjender naturligviis ogsaa tillige, at der ere nogle separate Fonds, som hverken kunne eller bør inddrages, og det er saadanne, som ere samlede ved private Tilskud i et eller andet ganske bestemt Tiemed, som endnu baade kan og bør udføres. Betragte vi nu altsaa de 5 Fonds, som jeg har foreslaaet samlede til eet, da vilde De see, mine Herrer! at der kun er eet af dem, som i det Væsentlige er opstaaet ved private Sammenstod, det er det saakaldte Fond til Understøttelse for Dvæstede og Efterladte, hvilket jeg har tilladt mig at omtale i mit første Foredrag. Men dette Fond har ganske samme Bestemmelse, som nærværende Lov tilfigter. Jeg vil betragte det som et Grundfond, som det hvortil, de øvrige Fonds maae slutte sig. Det andet er Landmilicefondet, som er dannet af Mulkter, der ere faldne ved Sessjoner, af Stillingspenge m. m.; Indtagten af Fondet har hidtil været anvendt til at udrede Tilskud til saadanne Gageringer, som ibrigt køres af Statskassen, men tillige til Landsoldatens Pensionering, som ere komne til Skade i Tjenesten. De seer altsaa deraf, at dette Fond for en stor Deel har havt samme Bestemmelse, som det Fond jeg nu har foreslaaet.